

به نام آن که جان را فکرت آموخت

اصول ارائه‌های رسمی نوشتاری و گفتاری فارسی و انگلیسی؛ استانداردهای نوین

تالیف:

دکتر محمد طیبی رهنی

(استاد تمام دانشگاه صنعتی شریف)

مهندس رامین یوسفی

(کارشناس ارشد دانشگاه صنعتی شریف)

سرشناسه	طیبری رهنی، محمد، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام‌پدیدآور	اصول آراء‌های رسمی نوشتاری و گفتاری (فارسی و انگلیسی؛ استانداردهای نوین)
مشخصات نشر	مولفان محمد طیبری رهنی، رامین یوسفی.
مشخصات ظاهری	تهران: فدک ایستاتیس، ۱۳۹۷.
شابک	۲۰۰ ص. : مصور، جدول، نمودار.
وضعیت فهرست‌نویسی	۲۴۰۰۰ ریال : ۸-۳۲۲-۱۶۰-۶۰۰-۹۷۸
موضوع	فیبا
موضوع	نگارش علمی و فنی
موضوع	Technical writing
موضوع	مقاله‌نویسی
موضوع	Essays - Authorship
موضوع	سخنرانی
موضوع	Lectures and lecturing
شناسه افزوده	یوسفی، رامین، ۱۳۶۲-
ردیف‌بندی کتگره	۱۳۹۷ الف ۹۴/ط ۲۸۳۹ PIR
ردیف دیویی	۸۰۸/۰۴۶
رده کتابشناسی ملی	۵۵۴۳۶۱۱

اصول آراء‌های رسمی نوشتاری و گفتاری استانداردهای نوین

تالیف	محمد طیبری رهنی، رامین یوسفی
مدیر تولید	رضا کرمی‌شاهن
صفحه‌آرایی	واحد تولید انتشارات فدک ایستاتیس (ظاهره حقایق)
نوبت چاپ	اول- ۱۳۹۷
تیراژ	۵۰۰
قیمت	۲۴۰۰۰ ریال
شابک	۸-۳۲۲-۱۶۰-۶۰۰-۹۷۸

دفتر انتشارات : تهران - خیابان انقلاب - خیابان اردیبهشت - بین‌بافی‌نژاد و جمهوری - ساختمان ۱۰
 تلفن: ۶۶۴۶۵۸۳۱ - ۶۶۴۸۱۰۹۶ - ۶۶۴۸۲۲۲۱
 فروشگاه یزد: میدان آزادی (باغ ملی) - ابتدای خیابان فرخی - جنب مجتمع ستاره
 تلفن: ۳۶۲۲۷۴۷۵ - ۳۶۲۲۶۷۷۱ - ۳۶۲۲۶۷۷۲ - ۳۵

ایمیل و وب‌سایت: www.fadakbook.ir - fadakbook@yahoo.com

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مولفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و منطبق به انتشارات فدک ایستاتیس می‌باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی‌برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از انتشارات فدک ایستاتیس ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

معاونت حقوقی
انتشارات فدک ایستاتیس

پیش‌گفتار

سابقه‌آشنایی با علوم نوین و زبان علم در ایران به بیش از یک قرن می‌رسد. در رابطه با مواجهه کشورهای در حال توسعه با جهان مدرن و پذیرش عناصر آن، همواره بحث‌ها و تحلیل‌های متفاوتی وجود داشته، اما همگی در این نکته اتفاق نظر دارند که علوم جدید باید آموخته شوند و فن‌آوری‌های جدید باید مورد بهره‌برداری قرار گیرند. بنابراین، بعید است در میان صاحب‌نظران کسانی که سندها را با توسعه علمی مخالفت داشته باشند. از طرفی، علم ادبیات خاصی دارد که با توجه به ساختار زبان، ابیعی، شکل گرفته و گسترش یافته است. تجربه جوامع بشری نشان می‌دهد که همواره پیدایش و گسترش علم با توسعه زبان علمی آن همراه بوده است.

زبان علم گونه‌ای از زبان است که نقش اصلی آن برقراری ارتباط میان اهل علم از طریق بیان مطالب علمی در گفتار و نوشتار آنها است. همچنین، زبان علم در عین حالی که دارای واژگان ویژه و قواعد مختص به خود است، با دیگر گونه‌های زبان در تعامل بوده و از واژگان و فرآیندهای مختلف دستوری آنها بهره می‌گیرد. زبان علم از نظر زبان‌شناسی یکی از گونه‌های کاربردی زبان به شمار می‌آید و معمولاً ساختار منظم و مفید است. بنابراین، از نقل قول‌های غیرضروری، تفتن‌های شاعرانه و ذوقی، بیان‌های عاطفی و احساسی، گزافه‌گویی و تعارفات اجتناب می‌کند. در این زبان عبارت‌های مبهم، پیچیده و روان‌شان نامأنوس وجود ندارد و مطالب، ساده، روان و جذاب به گونه‌ای صریح و روشن بیان می‌شوند. همچنین، ویژگی‌های زبان علم که آن را از سایر زبان‌ها متمایز می‌سازد، به قرار زیرند:

۱- زبان علم زبانی است دارای یک لایه معنایی و تا حد امکان دقیق و دور از تعارض‌های درونی،

۲- نقش اصلی زبان علم اطلاع‌رسانی است و نه زیبایی‌آفرینی و یا بیان‌های عاطفی. از همین رو، زبان علم از ترجمه‌پذیرترین گونه‌های زبان به شمار می‌رود و

۳- در زبان علم برای هر شاخه‌ای از دانش، ادبیات ویژه‌ای از ملزومات آن ساخته و پرداخته می‌شود که نزد اهل آن علم شناخته شده می‌باشد.

منظور از ارائه استاندارد مطالب (چه به صورت نوشتاری و چه به صورت شفاهی) ارائه‌ای است که در آن قواعد در قالبی استاندارد (حتی‌الامکان بدون اعمال سلائیق افراد) بیان شود. در واقع، ارائه استاندارد به هر ارائه‌ی علمی و رسمی که از شیوه‌های خاص زبان علمی برخوردار باشد، اطلاق

می‌شود. بی‌تردید هر فردی برای برقراری ارتباط صحیح با دیگران نیازمند استفاده از بهترین و بی‌ابهام‌ترین شکل‌های انتقال پیام گفتار و نوشتار است. اما، گاه در این زمینه به دلایل مختلف اشتباهاتی رخ می‌دهد که وی را در رسیدن به مقصود دچار مشکل می‌کند. زبان مشترک علمی این امکان را فراهم می‌کند که افراد در رسانه‌ها و محیط‌های مختلف مانند دانشگاه‌ها، کنفرانس‌ها و نشریات، افکار و اطلاعات خویش را به راحتی به دیگران ارائه دهند.

اگرچه برای همه انواع ارائه‌ها، مشخصات و ویژگی‌های واحد و معینی را نمی‌توان ذکر کرد، با این حال می‌توان نکات و موارد کلی لازم برای یک ارائه استاندارد که معمولاً مشترک می‌باشند را بیان نمود. این امر به دلیل این است که در زبان‌ها و کشورهای مختلف، استانداردهای متفاوتی رعایت می‌شود که انتخاب بهترین روش و مناسب‌ترین استاندارد کار راحتی نیست. در این کتاب سعی بر این است که روش‌های استاندارد و صحیح ارائه به صورت‌های نوشتاری و شفاهی ارائه شوند و انواع گونه‌های مختلف نشر اطلاعات در محیط‌های علمی-تخصصی تعریف شده و نکاتی مفید پیرامون آنها بیان شود. تلاش شده که این کتاب به تنهایی بتواند منبع مثری جهت رشد کیفی دانشجویان در مقاطع مختلف تحصیلی باشد. به‌ویژه، می‌توان این کتاب را منبع مناسبی برای دانشجو برای درس سمینار کارشناسی ارشد دانست، چرا که در این درس ارائه پایانی نامی دفاع از آن، تهیه مقالات و غیره مطرح است.

با پیشرفت روز افزون علم و گسترش دانش‌های نوین، سطح و کیفیت ارائه‌ها نیز بالاتر رفته و در نشریات علمی، سمینارها و کنفرانس‌های مختلف، مطالب جدیدی به صورت ابتکاری و تازه در چارچوب‌های استاندارد بیان می‌شوند. بنابراین، لازم است علاوه بر آگاهی از روش‌های استاندارد ارائه، فرد بتواند مطالب و اطلاعات علمی خود را به بهترین نحو ممکن ارائه دهد، چرا که یک ارائه مناسب و استاندارد، ابزاری قدرتمند به منظور بیان بهتر مفاهیم و توانایی‌های علمی ارائه‌دهنده است.

امید است مطالعه این کتاب تأثیری مثبت در توانایی ارائه استاندارد در خدنگان به وجود آورد. بدیهی است که نوشته حاضر با دریافت نظرات اصلاحی، کامل‌تر خواهد شد. راه‌های ساده از تجارب و دیدگاه‌های هوشمندانه و عالمانه استفاده‌کنندگان به ارتقاء آن کمک شایانی خواهد نمود. در نهایت، از تمام دوستان و همکاران از جمله، آقای دکتر احمدرضا علی‌اکبری که در جهت بهبود کیفی کتاب یاری رساندند تشکر می‌نماییم.

محمد طیبی رهنی

taeibi@sharif.ir

رامین یوسفی

r.you83@yahoo.com

بهار ۱۳۹۷

فهرست مطالب

فصل ۱	مقدمه	۱
۱-۱	اصول ارائه	۲
۲-۱	روش‌های برقراری ارتباط	۳
۳-۱	آسیب شناسی ارائه	۵
۴-۱	ارکان ارائه	۶
۵-۱	راهکارهای آماده‌سازی مطالب جهت ارائه	۷
فصل ۲	استاندارد نویسی	۱۳
۱-۲	نحوه کلی نوشتن	۱۴
۱-۱-۲	فرآیند نوشتن	۱۵
۲-۱-۲	آماده‌سازی نوشتار	۱۹
۲-۲	نکات نگارشی	۲۴
۱-۲-۲	واژه	۲۵
۲-۲-۲	جمله‌بندی	۳۱
۳-۲-۲	پاراگراف	۳۲
۴-۲-۲	عنوان	۳۳
۵-۲-۲	علامت‌گذاری	۳۴
۶-۲-۲	سیک‌ها، قلم‌ها و اندازه قلم‌ها	۳۸
۷-۲-۲	فرمول	۴۱
۸-۲-۲	جدول‌ها	۴۴

۹-۲-۲	شکل‌ها ۴۵
۱۰-۲-۲	فاصله‌گذاری ۴۷
۱۱-۲-۲	منابع و مراجع ۴۹
۱۲-۲-۲	پاورقی ۵۶
۱۳-۲-۲	سربرگ و ته‌برگ ۵۷
۱۴-۲-۲	پیوست ۵۸
۱۵-۲-۲	برخی نکات نگارشی زبان انگلیسی ۵۹
	فهرست منابع ۶۱

فصل ۶۳ نوشتارهای استاندارد

۱-۳	۶۲
۱-۱	۶۶
۲-۱-۳	۶۸
۳-۱-۳	۶۹
۴-۱-۳	۷۷
۵-۱-۳	۷۷
۲-۳	۸۱
۱-۲-۳	۸۱
۲-۲-۳	۸۶
۳-۲-۳	۸۹
۳-۳	۹۱
۱-۳-۳	۹۲
۲-۳-۳	۹۳
۴-۳	۱۲۴
۱-۴-۳	۱۲۵
۲-۴-۳	۱۲۶
۳-۴-۳	۱۲۹
۴-۴-۳	۱۳۱
۵-۳	۱۳۲
۶-۳	۱۳۷
۷-۳	۱۳۷

خلاصه نویسی	۱۳۹	۸-۳
بازآفرینی و بازنویسی	۱-۸-۳	۱۴۲
نقل قول	۲-۸-۳	۱۴۲
جزوه	۱۴۳	۹-۳
گزارش	۱۴۷	۱۰-۳
گزارش توصیفی	۱۴۸	۱۱-۳
فهرست منابع	۱۴۹	

فصل ۴ ارائه شفاهی ۱۵۵

انواع ارائه شفاهی	۱۵۶	۱-۴
تجهیزات ارائه شفاهی	۱۵۷	۲-۴
مطالب ارائه شفاهی	۱۵۸	۳-۴
انتخاب مطالب و تنظیم ساختار سخنرانی	۱۵۸	۳-۴
تنظیم سلايدها	۱۵۹	۲-۳-۴
خصوصیات اسایدها	۱۶۰	۳-۳-۴
شکل‌ها، نمودارها و منحنی‌ها	۱۶۰	۴-۳-۴
نکات گرافیکی	۱۶۱	۵-۳-۴
تهیه پاورپوینت	۱۶۱	۶-۳-۴
خصوصیات یک ارائه موفق	۱۶۲	۴-۴
ارزیابی ارائه شفاهی	۱۷۳	۵-۴
نکات پایانی	۱۷۴	۶-۴
فهرست منابع	۱۷۷	

منابع ۱۷۹

پیوست‌ها ۱۸۱